ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA" ("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday, by
The Ukrainian Nat'l Ass'n
of America
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Subscription:
per year...... $2.00 | Canada & Europe:
half year...... 1.00 | per year...... $3.00
single copy.. .03 | half year..... 1.50

СВОБОДА

УРЯДОВИЙ ОРГАН У. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE UKR. NAT'L ASS'N OF AMERICA

ЗАЛОЖ. 1893 РОКУ.
"СВОБОДА" ("LIBERTY")
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
в Америці
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Передплата:
на рік......... $2.00 | Канада і Европа:
на пів року 1.00 | на рік......... $3.00
поод. число .03 | на пів року 1.50

РІК XXII. Джерзи Сіти, Н. Дж., второк 1-го грудня 1914. Ч. 82. VOL. XXII. Jersey City, N. J., Tuesday, December 1, 1914. N. 82.

ВЕЛИКА БИТВА В ПОЛЬСЬКІМ КОРОЛІВСТВІ ТРИВАЄ ДАЛЬШЕ.

Число Москалів, полонених в битві під Лодзею виносить 60.000.

Всї петроградські донесеня про побіди Москалів показують ся неправдивими.

Найбільший російський воєнний корабель „Ісмаіл" на днї моря.

Війна з Росією.

НІМЦІ ПОЛОНИЛИ В БИТВІ ПІД ЛОДЗЕЮ 60.000 МОСКАЛІВ.

ЛОНДОН (бездр. телєгр.), 29. падолиста. — Німецький ґенеральний штаб оголосив на підставі рапорту ґенерала Гінденбурґа отсї вісти з терену війни з Росією:

„В битві під Лодзею і околиці полонили наші війска около 60.000 Москалів. Страти Москалів в убитих і ранених дуже великі. Крім сего здобули ми 150 гармат і около 200 машинових карабінів.

„Неприятель одержав нові сили, битва триває дальше".

Перед двома днями була оголошена урядово німецька телєграма про побіду ґенерала Макензена і полонене 40.000 Москалів. Нову телєграму треба уважати яко доповнене до давнїйшої. Ґенерал Макензен, як звісно, підлягає команді Гінденбурґа. По докладнім обчисленю показало ся отже, що число полонених Москалів є о 20.000 висше, ніж зразу було подане. Се вже не перший раз, що німецькі телєграми подають зразу меньші числа полонених, а відтак доповняють їх на підставі вже правдивих обчислень.

У Москалів діється ся на відворот. Петроґрадські телєграми приносять звичайно перші вісти на десятки або навіть сотки тисяч убитих і полонених, а відтак спускають щодня поволи, доки не покажеть ся, що ціла поголоска була звичайною собі брехнею або побіда була мала і безвартісна.

ҐЕНЕРАЛ ГІНДЕНБУРҐ ІМЕНОВАНИЙ ПОЛЕВИМ МАРШАЛКОМ.

АМСТЕРДАМ, 29. падолиста. — **Ґенерала Гінденбурґа, головного команданта німецьких війск у війні з Росією, іменував німецький цїсар полевим маршалком.**

Ґенерал Гінденбурґ завдячує се найвисше військове відзначене своїм спосібностям і дотеперішним успіхам у війні з Москалями. До тепер становище полевого маршалка займали звичайно члени цїсарської родини. Іменоване Гінденбурґа полевим маршалком слїдувало в телєґрафічній дорозі безпосередно по великій його побіді над Москалями під Лодзею.

Француська часопись „Матен" доносить, що німецький цїсар перед рішаючою битвою під Лодзею мав вислати до Гінденбурґа телєграму отсього змісту: „Держіть ся хоробро! На Вас глядить цілий сьвіт!"

І дійсно Гінденбурґ не завів німецького цїсаря в покладаних на нього надіях.

РОЗКАЗ ҐІНДЕНБУРҐА ДО АРМІЇ.

ЛОНДОН, 29. падолиста. — З Амстердаму (Голяндія) доносять, що там насців з Торн (місто над Вислою в Прусах) телєґрафічно дословний зміст розказу, який видав Гінденбурґ до своїх жовнірів. Сей розказ починаєть ся словами:

„По тяжких довготриваючих битвах спинили мої війска дальшу офензиву російської, чисельно значне сильнійшої армії".

Дальше в розказі подає Гінденбурґ до відома жовнірам, що він одержав від цїсаря телєграму, в якій цїсар дякує армії за дотеперішні побіди і іменує його полевим маршалком. Розказ кінчить Гінденбурґ отсими словами:

„Я горджусь тим, що се найвисше військове відзначене я осягнув, стоячи на чолї такого війска. Ваша хоробрість і Ваша витривалість є подиву гідна. Неприятель потерпів дуже тяжкі страти. Більше ніж 60.000 полонених, 150 гармат і около 200 машинових карабінів дістало ся в наші руки.

„Але ворог не є ще зовсїм побитий. Тому, наперед з Богом за цїсаря і вітчину, доки послїдний Москаль не буде лежати у наших ногах".

ВІСТЬ З ПЕРЕМИШЛЯ, ОКРУЖЕНОГО МОСКАЛЯМИ.

ЛОНДОН (через Амстердам), 28. падолиста. — Одна із тутешних часописий оголосила телєграму з Берліна, в якій доносять, що голуб приніс з Перемишля отсю вістку:

„Нам ведеть ся дуже добре. Не журіть ся".

Підчас першої облоги Перемишля одержувано рівнож вісти, мимо того, що Перемишль був зі всіх сторін окружений Москалями. В пригоді станув літак, який два рази відбував ту небезпечну подорож. Однак оба рази вивязав ся зі своєї задачі знаменито.

Уживане голубів стрічаємо в теперішній війні дуже рідко, хоч в кождій державі находять ся військові стациї, де приучувано до сеї служби голубів. Передаване вістий голубами переводить ся в сей спосіб, що на спідній части крил випалюєть ся слова, зглядно умовлені знаки.

ПЕТРОҐРАД НЕПОКОЇТЬ СЯ...

ЛОНДОН, 28. падолиста. — **З Петроґраду доносять, що петроґрадське населене огортає велика трівога задля браку урядового потвердженя вістий з терену війни про побіду Москалів.**

Донесеня приватних осіб і кореспондентів розпустили вісти про великі побіди в Польськім Королївстві і про полонене десяток тисяч Німців і Австрійців. Тимчасом урядові рапорти подають вісти зовсїм загального змісту, як про загрожене і окружене Німців, але про побіду Москалів не згадують ані слова.

Отже не лише чужі люди, але навіть самі Москалї перестають вірити в брехнї, розширювані російськими кореспондентами і часописями. Але російські часописи брешуть дальше, оправдуючи мовчанку російського ґенерального штабу в сей спосіб, що він не хоче оголошувати побіди скорше, аж доки не буде звісний цїлий вислїд побіди.

Як виглядає вислїд російської побіди, то на се найлїпше вказує іменоване Гінденбурґа за полонене 60.000 Москалів.

БРЕХНЯ АБО ИНАКШЕ „РОСІЙСЬКИЙ УРЯДОВИЙ РАПОРТ".

ПЕТРОҐРАД (через Лондон), 28. падолиста. — **Російський ґенеральний штаб видав отсю заяву:**

„На боєвій лінії Прошовіце — Бжеско — Бохня — Вієнїч (30—60 миль на схід від Кракова) здобули російські війска значні користи. Австрійці стратили около 7.000 в полонених, 30 гармат і 20 машинових ґверів. Між иншими полонено решту 31. полку гонведів в числі 1.250 жовнірів і 20 офіцирів.

„В битві коло Лодзї, яка 28. падолиста триває дальше, поступили російські відділи в деяких місцях наперед.

„В Карпатах відперто напад сильної австрійської армії".

Стільки говорить нібито урядова російська телєграма, коли її вже в Лондонї не переробили.

Перед кількома днями доносили приватні телєграми з Петроґраду, що Москалї побили 400.000 Німців, що полонили 50.000 Німців, відтак спустили на 17.000, тепер вже згадують лише про 7.000 (але не Німців, лише Австрійців), вкінци покажеть ся, що все те брехня, а побіди — побіди поражене.

НАГЛА СМЕРТЬ ГАЛИЦЬКОГО ҐЕНЕРАЛ-ҐУБЕРНАТОРА ЮРІЯ БОБРИНСЬКОГО.

ЛОНДОН (через Амстердам), 28. падолиста. — Німецька часоп. „Франкфуртер Цайтунґ" оповістила слїдуючу телєґраму з Відня:

„Російський ґенерал-ґубернатор в Галичині Юрій Бобринський, помер нинї у Львові в наслїдок пораженя".

Ґраф Юрій Бобринський був братом звісного ворога Українців, ґрафа Володимира Бобринського. Зразу була вістка, що ґенерал-ґубернатором був іменований Володимир, однак пізнїйші вісти заперечили сему, доносячи, що ґраф Володимир Бобринський находить ся у Львові та що йому поручено ведене деяких полїтичних справ в Галичині.

НАЙБІЛЬШИЙ РОСІЙСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ „ІСМАІЛ" НА ДНЇ МОРЯ.

ЛОНДОН, 28. падолиста. — **З Петроґраду наспіла урядова телєграма, що воєнний корабель „Ісмаіл" ударив на німецьку міну і потонув враз з 500 людьми залоги. Випадок сей приключив ся у Фінськім заливі.**

Дреднот „Ісмаіл" числив 30.000 тон поємности і був щодо величини другий з ряду найбільший воєнний корабель російської фльоти.

Щоби однак ослабити прикре вражіне по так великій страті, розпущено поголоску, що Німці стратили два воєнні кораблї недалеко Лібави, однак німецькі урядові телєграми заперечили.

76.000 ТУРКІВ НАД СУЕСЬКИМ КАНАЛОМ.

АМСТЕРДАМ (через Лондон), 28. падолиста. — З Берліна доносять, що з Каіро (столиці Єгипту) надійшла вість, в якій говорить ся, що **76.000 армія турецька під командою Ізета Паші находить ся в недаленім віддаленю від Суеського каналу.** В тій армії находить ся також і 10.000 бедуїнів (мешканців арабської пустинї) з 500 верблюдами.

Тасама телєграма доносить, що Анґлїйці укріпили всї доступи до каналу сильними шїльними укріпленями.

Як велике значінє має для обох воюючих сторін Суеський канал, можна пізнати з того, що Анґлїйці вислали для його оборони всї війска, які мали в Єгипті. Зі сторони-ж турецької прибули на поле битви до Єгипту міністер війни і маринарки.

АНҐЛІЯ ВИСИЛАЄ ДО ФРАНЦІЇ 1,250.000 ВІЙСКА.

ГАВР (Франція), 29. падолиста. — **Безпосередно по промові лорда Кіченера, в якій він заявив, що Анґлія розпоряджає військом в силї 1.250.000, розпочав ся транспорт анґлїйського війска до Франції.**

Около 200 кораблів було занятих перевоженєм величезної армії. Війско походить по найбільшій части з кольоній, але є добре вимуштруване. Серед жовнірів панує знаменитий настрій.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим подає ся до загального відома, що Бр. сьв. Арх. Михаїла, відділ 8. Укр. Нар. Союза в Елмайра Гайтс, Н. Й. і Товариство „Запорожська Січ" від 206. Укр. Нар. Союза в Вунсокет, Р. Ай., зістали з днем 28-го падолиста 1914 р., відсуспендовані згідно з приписами статута Укр. Нар. Союза. З нинїшнем днем віділам 8. 206 і членам сих відділів зістали привернені всї членські права, до котрих вони були управнені перед суспендованем.

Макаду, дня 28-го падолиста 1914.

Д. Капітула, гол. предс. У. Н. С.
М. Угорчак, гол. рек. секр. У. Н. С.

Календар У. Н. Союза на 1915-тий рік небавком появить ся з друку.

В другій половині місяця грудня буде календар розісланий всїм членам У. Н. Союза і появить ся в розпродажи.

БУДЕ СЕ ДУЖЕ КРАСНИЙ І ЦІННИЙ ДАРУНОК ДЛЯ КОЖДОГО ПИСЬМЕННОГО УКРАЇНЦЯ І КОЖДОЇ ПИСЬМЕННОЇ УКРАЇНКИ НА НОВИЙ РІК І РІЗДВО.

Такого календаря як сьогорічний ще не було на американській Руси. **Визначаєть ся він незвичайним богацтвом і ріжнородностию матеріялу, прикрашеного дуже богато як найгарнїйшими та найдобірнїйшими ілюстраціями.**

На 15-ти аркушах друку великої вісїмки знайдете статї про наше житє **в Америці та дуже цікаві, окремо замовлені статї й оповіданя з Галичини і з російської України з многими красними ілюстраціями.**

Дальше є статя прислана до календаря МИРОСЛАВОМ СІЧИНСЬКИМ.

Опісля приходить богатий **відділ з усякими інформаціями про відносини, житє, закони, приписи, порядки і т. д. у Злучених Державах і в Канаді. Таким** богацтвом в тій области не визначав ся доси ще ніодин з українських календарів в Америці.

Відтак є статї з робітничого житя у Злучених Державах.

Потім ідуть статї про війну (богато ілюстровані), про воєнні справи і сьвітові події (з ілюстраціями).

Дальше інформаційні статї з цілого сьвіта, гумористичні оповіданя, жарти, вірші і т. д.

Повний зміст календаря подамо небавком, а нинї подаємо отсю коротку згадку для тих, що гадають купити собі наш календар, аби **поспішили ся з замовленєм**, бо ми видали окрім потрібного числа для членів тільки невеликє число календарі на продаж, а сього року безнеречно буде більше запотребоване, бо не вийшли старокраєві календарі, які доси і в Америці мали доволі значний збут.

Хто не купись собі сьогорічного календаря, то нїколи сього не віджалує, що шкодував дати кількадесять центів за книжку, яка є альманахом українського житя і збіркою інформацій про Америку, які можуть служити власттелеви і кільканайцять літ.

Тож спішіть ся із замовленями, бо хто спізнить ся, тому вже опісля не порадимо.

Один календар У. Н. Союза на 1915-тий рік коштує 50 центів разом з почтою. Можна посилати мони-ордером або почтовими марками в листі. Відпродуючим дасть ся опуст.

Лише за готівку! — Спішіть ся!

Адресувати так:

„SVOBODA", 83 Grand Str., Jersey City, N. J.

ЛИСТА УТРАТ находить ся на сторонї 4-тій.

„SVOBODA" (LIBERTY)
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
Published three times a week Tuesday, Thursday and Saturday, at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
TELEPHONE: 498 JERSEY CITY.

Published by The Ukrainian National Association of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year, for Canada three dollars a year.
Single copy: 3 cts.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Росія в Галичині.

Читаємо в „Берлїнер Таґеблят" з дня 29. жовтня:

„Чимбільше Москалї тратять ґрунт в Галичині, тим горячійше займасть ся російська преса тим краєм та стараєть між народом вкоїти віру, що Росія вже на все лишить ся в Галичині. В Петроґраді радить тепер державна комісія, яка приготовляє адміністраційні закони для здобутих повітів східної Галичини. Департамент рільництва й міністерство фінансів займаєть ся питанем, як мають бути використані нафтові жерела й лїси. Стверджено, що обшар галицьких лїсів виносить 1,825.015 десятин, з чого більша половина є державним добром.

Доповненем вістий про східну Галичину, які походять з російської преси, є оповіданя адвоката д-ра Венцлава, котрий утік зі Львова через Сколє и Угорщину який місяць по його занятю. Др. Венцлав пише в одній краківській часописи:

Побіч військового ґубернатора Сергія Шереметєва та цивільного віцеґубернатора гр. Бобрінського перебуває у Львові звісний політик гр. Бобрінський старший. Він носить мундур резервового офіцира й має сповняти спеціяльні урядові чинности. Він увільнив зі слідчого арешту 280 осіб, підозрілих о шпіонажу і державну зраду в корпсть Росії; між арештованими була більшість інтелїґентних женщин.

Москалї хочуть уходити за освободителїв і тому вони здержують ся від насильств. В будинку намісництва, де засїдає ґенерал Парчевський, не нарушено великого портрету цїсаря Франц Йосифа. Віцепрезидентови вищого краєвого суду Пішлуському наказав ґр. Бобрінський видавати судові вироки в імени царя. „Я сього не можу зробити — заявив Пішлуский — я є австрійським урядником". Граф Бобрінський сейчас знайшов вихід. Він усьміхнув ся добродушно й сказав: „Ви маєте царя й ми маємо царя, то все одно; ви читайте вироки коротко: в імени його величества цїсаря і не подавайте імени".

Цивільний ґубернатор стараєть ся зробитись популярним в той спосіб, що приймає на розмову кождого, хто зголосить ся. Його авдієнції тривають деколи до 10 год. вечером. В домі, де мешкав др. Венцлав (а мешкав він в чотироповерховій каменици д-ра Балабана на розі вулиці Валової й Галицької. Ред.), замешкали два російські ґенерали і 5 офіцирів ґенерального штабу. Вони виїздили щодня рано двома автомобілями на фронт. Страшне хоч не пригноблююче враженє робили на Львовян безконечні ряди російських ранених жовнірів. Сейчас по занятю Галичини признали ся Москалї, що вони стратили около 80.000 людий. Після числа ранених можна було заключувати, що се число є далеко більше.

Дня 10. вересня здавало ся вже Москалям і Полякам, що прийшов конець російського панованя у Львові. Перед містом шалїла страшна борба. Москалям одначе вдало ся вдержатись. Тепер почали ся знова транспорти ранених. Панї з російського червоного хреста, які численно заступлені у Львові, мали дуже богато працї.

Граф Бобрінський зажадав від посадника д-ра Рутовського 4000 людий до копаня шанців і ровів довкола Львова. Місто мало також платити робітникам. Одначе місто не мало гроший і тому віцеґубернатор подарував сконфіскований припаси тютюну вартости 3 міліонів корон. **„Коли би ми мусїли опустити місто — заявив один російський офіцир д-рови Венцлавови — тоді не зіставимо каменя на камени". „Як ви зможете його так скоро знищити?" запитав др. Венцлав. — „Міни працюють дуже скоро" — відповів офіцир.**

На щастє показалось при відбиваню Чернівців, що австрійські війска працюють ще скорше ніж російські міни.

Що пише філядельфійська часопись „Evening Bulletin" з дня 3. падолиста 1914.

Сербсько-англійські брехнї пришпилені займленем Сербії Австрійцями.

(Через військового знатока).

В останних часах Сербія до спілки з Англїєю пускали ріжного рода брехливі доноси в некорисгь Австрії. Сербія кричала про здобутє Сараєва, Англія про розбитє Катаро. Анґлія пробувала занятя Катаро, але се її не повело ся. Вона оправдувала себе тим, що нібито чує симпатію до Австрії і тому відступила від бомбардованя Катаро. Сербія, котра била Австрійців на папери, не бачила щасливого поводженя Австрійців на полудне від ріки Сави і на захід від ріки Дріни. Ми знаємо вже нинї, що Австрійці вступили здовж 50 миль до Сербії, посунулись до Валєва і Краґуєвача і відтяли Білгород від полудня. Відень каже, що занятє Білгорода є неминуче. Бомбардованє Білгорода Австрійцями розпочало ся ще з кінцем червня. Тоді Австрійці не перейшли Дунаю, а до сего могли бути ріжні причини. Можливе, що Дунай був барієрою, котра перескаджала до занятя Білгорода, а можливо також, що тяжкі облогові гармати були уживані до валеня фортів Лїєжа і Наміра.

Теперішний маневр Австрійців поставив Сербію над пропастию, на що маємо доказ — позіставленє Білгорода позаду армії, посуваючої ся в напрямі Нїшу. Тепер маємо наглядні докази, що всї побіди Сербів над Австрією були брехнею, котра осьмішує Анґлїю. Треба признати, що Австрійці зістали побиті два рази Росією (яснійше сказати: задали російській армії поважний удар), яка посунула ся в глуб Галичини. Російське поводженє в Галичині не можна назвати побідою Росії над Австрією. Росія знає вже нинї, що як счіпить ся вдруге з Австрійцями, то стріне її те саме, що стрінуло Сербію. Австрійців побила Росія, але се ще не дало доказу цїлковитого розбитя австрійської армії, про що до нинї Росія і її преса говорить. Австрійська розбита армія (по думці Росії) готова опинити ся аж в Києві, а що тоді буде? З тим Росія вже нинї числить ся і за всяку цїну не хоче допустити до занятя Варшави австрійсько-нїмецькими війсками. Найлїпша російська армія понесла страшні втрати під Львовом, де Росії заступало дорогу австрійське загальне ополченє. Сама Росія говорила, що Австрійці тому зістали побиті під Львовом, що Австрія до оборони Львова вислала самий лише ляндштурм.

Не лїпше повело ся Росії під Перемишлем, де малі австрійські відділи побивали сотки Москалїв та що години укривали поле російськими трупами коло фортів Перемишля. Брехливі російські доноси про цїлковите розбитє австрійської армії під Львовом виходять тепер на верх. Австрійці під Львовом задали тяжкий удар ворогови і уступили ся в глуб краю, а се ще — по моїй гадці — не було побитєм австрійської армії, але противно: австрійська армія була побідоносна. Сегодня знова кружать ті самі поголоски з Петроґраду. Австрійці в небезпеці; австрійська армія цїлковито розбита; австрійські офіцири сварять ся з нїмецькими; нїмецький цїсар обняв команду над австрійською армією і каже австрійським жовнірам присягати йому, як також казав австрійській залозї опустити Краків і т. д. Найбільшим абсурдом, який колинебудь пущено, то се, що Австрія хоче заключити мир з Росією, а на Угорщинї ширить ся революція.

Мусять числити ся з Австрією.

З початком війни ми не чуємо нічого про Австрію, всюди говорять ся про Німеччину, котра по думці Англії воює з цїлим сьвітом. Габсбурська монархія з 50.000.000 населенем і з більше ніж 2.000.000 силою мілїтарною, добре вишколеною і зорученою в новітне оружє, зістає поставлена на боці, а зглядно сим пробує ся відвернути очи сьвіта від Австрії, а одобрити варварську Росію. Сербська 200.000 армія доказує прямо неможливих річий — по думці Англії і Росії. Австрія зістала побита Росією, але ніхто сего не скаже, що Росія ужила дві треті части своєї найлїпшої армії до прогнаня кількох полків ляндштурму зпід Львова. Австрія й Німеччина поставили проти Росії 2.250.000 армію, котра змітає російські полки з лиця землї, як вітер в осени зісохле листє з деревини.

Перевів з англійського
С. Куйловський.

РОСІЯ НЕ МОЖЕ ЖИТИ БЕЗ АЛЬКОГОЛЮ.

Великі клопоти справляє Росії уложенє буджету за другу половину 1914 року і на цїлий 1915 рік. „Новоє Время" твердить, що треба буде заступити чимсь податок від алькоголю та инші вичерпані жерела доходів. Останнього року принесли самі доходи цлові 370 міліонів рублїв, сього року їх вже не буде, бо через війну ніхто не висилає товарів до Росії. Зелїзницї приносили 858 і пів міліонів доходу, а вже тепер упали доходи з сього жерела о одну пяту часть.

Податок від горівки й инших алькогольних напоїв зростає що року о 100 міліонів. В 1914 роцї мав сей податок принести 936 міліонів; кромі сього була надія на $55^1/_2$ міліона від алькогольних напоїв, які держава не продає в державнім заряді; разом отже віднав Росії дохід одного міліярда, значить 28 процент цїлого буджету. Взагалі Росія не має чим покрити 1.300 міліонів недобору, отже около одної третої части цїлого буджету.

З чого-ж покриє сей недобір держава? Дехто пропонував затягнути нову позичку. На се однак тепер не можна числити, бо нема де позичити. А війна коштує тепер Росію около 15 міліонів рублїв денно, або около 400 міліонів рублїв місячно. Вже ті видатки покриваєть ся майже виключно з позичок. Кромі того инші виплати покриваєть ся також кредитами.

Випадає хиба назад запровадити продаж алькоголю, щоби мати дохід. Коли би се стало ся, стратив би мінїстер фінансів Барк свою популярність. Не лише тому, що впровадженє алькоголю вказує на неморальність, але се не відповідає також головним основам фінансової політики. Консумція алькоголю трафляє найширші верстви населеня, а то: селянство й робітництво. Статистика, яку подає „Новоє Время", є дуже поучаюча:

В ґуберніях, в яких переважає українське, польське, жидівське або магометанське населенє, зужпвають півтора або два рази меньше алькоголю ніж в чисто московських. В шістьох північно-західних ґуберніях випадає на голову 38% ведра, у полудневo-західних 41 %, в Польщі 43%, у східних 51%, в північних і середущих ґуберніях 87% ведра. В родині, що складаєть ся з 6 голов, видавано річно на алькоголь: в немосковських ґуберніях $18^1/_4$ до $24^1/_2$ рубля, в чисторосійських $41^3/_4$ рубля.

Сї дати можуть привести до розпуки кождого інтелїґентного Москаля. Тому ніяк не можна відновити уживаня алькоголю. Треба конче створити тверезий буджет. Недобір треба вирівнати иншими податками. Міліярд страчений через заведенє тверезости остає й надальше національним маєтком, бо що нарід не видасть, те задержує для себе. Ба що більше: праця тверезих людий є видатнійша. І тому коли нарід більше заробить, буде міг заплатити більший податок.

Так міркує „Новоє Время" зовсїм слушно. Одно лише треба замітити, що підчас війни такі міркованя не доведуть до цїли, бо держава мусить сейчас мати гроші. А дістати може їх лише через впровадженє алькоголю і його оподаткованє після виробленої практики.

Росії годї жити без доходів з сього жерела.

ЦЕРКОВНІ СПРАВИ В ГАЛИЧИНІ.

На половину падолиста заповіджено в Петроґраді засїданє сьвятійшого синоду. На першім місци дневного порядку поставлено орґанізацію православної церкви в Галичині.

Одна з осіб добре поінформованих висловила перед редактором часописи „Реч" осьтакі погляди в тій справі:

Зорґанізованє церкви в Галичині мусить бути перепроваджене в тіснїй згоді з інтересами російської православної церкви. Церков в Галичині повинна бути — після загальної думки російського духовеньства — складовою частиною російської церкви, бо унїя удержувана була лише австрійськими властями. Одначе синод не має надії, щоб унїя скоро счезла в Галичині.

Щодо відносин патріярха до церкви, то сю справу треба рішити в дусї прихильнім для синоду. Звісно, що православна церков в Австрії підлягала дотепер патріярхови в Царгороді. Одначе архиепископ волинської епархії Антоній зістав іменованим ексархом православної церкви в Галичині. Тепер синод надієся, що царгородський патріярх перекаже свою власть над галицькою церквою сьвятійшому синодови в Петербурзї.

Інформатор „Речи" твердить, що тепер Галичина тїшить ся релїґійною толеранцією російських властий, хоч деякі достойники православної церкви сьому противлять ся.

Звіту з заповідженого засїданя сьвятійшого синода дотепер ще не маємо. Подамо його тоді, коли появить ся орґан синода, церковний Вістник, оскільки тепер взагалї почта привезе його з Росії.

Страти Москалів.

Часопись „Вінер Рундшав" обчислює втрати Москалїв до 4. падолиста на 760.000 в убитих, ранених, дезертирах і полонених. З них 420.000 припадає на армію, що стояла проти Австрії, а 340.000 на тих, що йшли проти Німеччини.

Страти в борбах з Австрійцями розділені в той спосіб:

Початкові борби	15.000
[illegible]	45.000
Замосць, Комарів, Тишівці	40.000
Перша борба під Львовом	45.000
Друга борба під Львовом	30.000
Рава руська, Маґерів	30.000
Офензива в середній Галичині	15.000
Борби довкола Перемишля	40.000
При відсїчи Перемишля	15.000
Наїзд на Карпати	30.000
Борби над Сяном і поза Сяном	25.000
Медика, Старий Самбір	40.000
Борби між Стриєм і Чернівцями	15.000
Останні борби на північ від Висли від Сяндомира до Іванґорода	35.000
Разом	420.000

Проти Німеччини стратили Москалї:

Початкові борби у Східній Прусії на східнім фронті	[illegible]
Початкові борби у Східній Прусії на полудневім фронті	10.000
Армія над рікою Нарвою коло Мазурських озер	150.000
Армія над Німном, коло Мазурських озер	50.000
Лїк (резервова армія з Ґродна)	15.000
Борби під Сувалками, Авґустовом і Осівцем	35.000
Борби на полудневім заході на лїнії Варшава-Іванґород	60.000
Разом	340.000
Загальні страти Росії	760.000

До сих втрат дочисляє часопись ще 380.000 хорих так, що всї страти виносять 1.150.000 людий.

Тяжкі втрати хорих обчислено на підставі статистичних даних щодо розширеня холери підчас мобілїзації.

Віденська часопись твердить, що сї втрати є обчислені за низко.

„Франкфуртер Цайтунґ", передруковуючи отсї обчисленя, додає від себе таку замітку:

„Дотепер російський воєнний штаб міг покривати страти в людях з резервових армій, які вже були готові. Коли однак вже цїла армія змобілїзована, а тілько людий полягло, то Росія не зможе вже зібрати більшої армії, бо її орґанізація опираєть ся на инших основах і не має ляндштурму, як в инших державах".

З Галичини.

Генерал ґубернатор Галичини видав розказ, щоби тих мешканців, які висловлюють ся неґодованєм про російську управу, віддавати воєнному судови, хоч і військові особи, проти котрих хтось виступає, можуть самі вимірювати справедливість.

До часописи „Военное Слово" доносять із Золочівщини, що там війна не лишила дуже лихих слїдів. В инших околицях пішло гірше. В Золочівщині є слїдно недостачі збіжевих запасів. На полях йде робота. Дасть ся відчувати брак мужчин. В деяких околицях починають ся з а в о р у ш е н я а в с т р о ф і л і в: вони розпускають поголоски, що занятє Галичини є лише тимчасове.

Архиепископ Евлогій починає вже свою працю. Двох греко-католицьких сьвященників, оо. Яворського й Носальського приєднав вже для цареславя.

Зачувати, що начальником галицьких зелїзниць має бути бувший російський мінїстер комунїкації Немешаєв.

Станиславів.

Зі Станиславова доносять, що місто не дуже потерпіло. Житє повертає до нормального біґу. Не дуже відчуваєть ся недостачі харчів. Порядок в місті удержує міська полїція. Маґістрат лишив ся той сам, посадником іменовано Поляка, давнїйшого заступника бурмістра, бо сам бурмістр утік. Зате в Г а л и ч и житє завмерло цїлком; нема що їсти. Міст зелїзничий на Днїстрі висаджено у воздух, жидівська дїльниця знищена. Нешкоджена лише старинна церков, збудована на фундаменті з часів галицьких князїв, одначе богослуженя нема, бо нема сьвященників.

Судова Вишня.

Кореспондент петроградської агенції звиджував ріжні місцевости Галичини на полудневий схід і полудневий захід від Львова, при сїй нагоді звидів Перемишляни, Рудки, Самбір і коли доїхав до Судової Вишнї, описує то, що видів.

Коло Перемишля і Янчина дають ся ще видїти слїди заїлих борб. Ріка Гнила Липа закидана всяким воєнним матеріялом. Декуди повитягано сей матеріял і посклaдано.

Салдати хочуть жити добре з населенем, а р о с і й щ е н є відбуваєть ся мирною дорогою. Дня 15. жовтня кореспондент відвідав Самбір. Після його оповідань від Карпат чути гарматні стріли зі сторони Старого Самбора. З тамтої сторони привозили великі транспорти ранених жовнірів ріжних відділів.

Самбір. Житє дороге. Тому, що урядники не дістали пенсій, дає ся відчувати страшна нужда. Нема цукру, соли, муки, дріжджа й вугля. В Самборі зорґанізовано добродійний комітет, що займає ся несенем помочи для убогої людности. Місцеві власти виїхали перед війною, зістав ся лише суд, під проводом президента Ґалковського.

Стрий. Саме місто не потерпіло підчас борби. Однак богато мешканців втїкло по занятю міста Москалями. Старостою іменовано Поляка, ґімназіяльного професора Вл. Філяра.

Перемишляни. В 36 селах сього повіта згоріло 1196 домів. В самім місті лишило ся богато мешканців, які відчувають голод. Недостає средств живности, соли, нафти, цукру. Населенє повіта зовсїм не обсївало піль озиминою, бо нема нї коний, нї возів, анї насїня.

Рогатин. З початку населенє втїкало, а тепер вертає дехто та замешкує порожні доми. Нема що їсти, поживa дорога, комітету добродійного ще не зорґанізовано. Хлїба майже не мож дістати. Нафти зовсїм нема. Суди в повіті зовсїм не урядують. Задумують утворити відділ краєвого ратункового комітету.

Чернївці (Буковина). В ночи дня 1. вересня вийшли перший раз Москалї до міста. Один зелїзничий міст висаджено у воздух, другий спалено. Дуже богато населеня і австрійські власти виїхали з міста.

Всї отсї вісти подаємо з російських жерел, тому треба брати їх осторожно. Москалї хочуть представити сьвітови, що вони культурні й тому не подають цїлого образу знищеня Галичини. Кромі того вони не хочуть також дратувати місцевого населеня описом страшних сцен. Тому треба тут богато самому догадуватись, щоби представити собі дійсний образ Галичини.

ТРИ ДОРОГИ.

В чистім полї на роздолї вітер завиває;
Сидить козак на розпуттї та думку гадає.
Три дороги простягли ся на широкім полї;
А в козака думка така: йти шукати долї.
Три дороги... котру вибрать? Де щастє, де горе?
Козак в полї — як той човник без весельця в морі.
Доле, доле! Як би то знать, де тебе шукати!
Сьвіт широкий, люди мовчать а шляхів богато!
В чистім полї на роздолї буйний вітер віє;
У долинї за байраком вороння чорніє.
Лежить козак у долинї, одпочив, не плаче,
А вороння клює, щипле личенько козаче.

Петро Кузьменко.

Робітничі справи.

ІЗ СТРАЙКОВОГО ТЕРЕНУ В КОЛОРАДО.

З Вашінгтону доносять, що президент Вілсон оголосить з неділї імена членів комісії, яку він настановив в цїли розсліджена спорів між майнерами і властителями копалень у стейтї Колорадо. Розходить ся в першій мірі о те, щоби із страйкового терену відкликати федеральне військо, яке там перебуває ще від того часу, коли між майнерами і стейтовою міліцією прийшло було до звісного кровопроливу. Кажуть, що секретар (міністер) працї Вілсон намовляє президента Вілсона, щоби він ще якийсь час задержав ся від відкликаня федеральних жовнірів з обнятої страйком полоси. Юнїйні люди, які доглядають страйкової справи в Колорадо, донесли до тенартаменту працї, що на страйковім тереиї напнуть того рода відносини, що скоро лише відкличеть ся кавалєрію (кінне військо), там готовий розпочати ся зараз такий страшний кровопролив, який мав місце на початку страйку. Юнїйні урядники виявляють, що міліція рекрутує ся майже виключно з рядів копальняних сторожів, отже найбільших ворогів страйкарів, а коли така міліція появить ся на страйковім тереиї, нарід не видержить провокації і розпічне наново завзятий бій.

Колорадський губернатор Аммонс писав недавно до президента Вілсона, що на страйковім тереиї панує від місяця цілковитий спокій і в виду того федеральне військо є там уже злишнє.

Коли справді так воно є, як запевняє губ. Аммонс, то се треба завдячити федеральним войськам, котрі з бідним народом обходять ся по людськи, а головно — не вислугують ся можним капіталістам.

БЕЗРОБІТЄ В НЮ ЙОРКУ.

Початок теперішної зими дасть ся в знаки нюйорським безробітним далеко більше ніж попередних років. На се вказують зібрані з усіх усюдів статистичні цифри. До тих тисячів, які в тім часї мусять примусово дармувати, прибувають раз-враз нові тисячі, котрі звичайно в тій норі мали яке-таке занятє. Добродійні товариства, які до певної міри запомагають голодних, найшли ся тепер у дуже скрутнім положеню, бо не мають потрібних фондів на мінімальну підмогу для бідаків.

В. Френк Персонс, директор загальної діяльности добродійної організації записвяє, що число убогих фамілий на лістах сеї організації збільшило ся о 25 процент в порівнаню до того самого часу у попереднім роцї. Він каже, що головною причиною теперішного безробітя є війна, а наслідки сього анормального стану дадуть ся почути щойно в середині та при кінці зими.

Подібний звіт приносить міський приют. Там число бездомних і незатрудненних робітників доходить що ночі в останних трох місяцях від 25 до 30 процент у порівнаню з такими-ж ночами минулого року. Сей приют є вже цїлковито заповнений і богато бідного народа нема де примістити ані вишукати для него роботи.

У східній части міста число безробітних між тими, що заробляють на житє шитвом, сягає вже тепер від 60 до 70 процент. У фабриках загорток знайде сеї зими постійне занятє заледви 25 процент із загального числа всіх фахових робітників. Подібно стоїть справа з кравцями ні швачками, які глядають пильно за роботою, хоч саме тепер є для тих робітників найліпший сезон.

Многим доковим робітникам заглядає голодова смерть в очи, бо з приводу війни устав майже цілковито корабельний рух зі старим краєм.

Коли попередних років у всіх більших фабриках в найгорячійшім часі бракувало пересїчно по 100 робітників, то сего року до кождої з тих фабрик зголошують ся 100 людий забагато. Пізнійше се число безробітних підскочить певно на 700 до 800 людий.

Богато фабрик заповідає уже заздалегідь, що з браку замовлень обмежать число робітників, або навіть позамикають зовсім свої двері.

Люди, які за „добрих часів" заощадили собі пару центів на чорну годину, потратили переважно свої ощадности у збанкротованих банках. До упавших недавно банків прибули тепер ще три нові, жидівські, у яких пропали грошї 60.000 східно-нюйорських депозиторів.

На всю ту людську біду нема покищо ніякої ради, а згадно ся рада приносить дуже малий пожиток. Стейт і заряд міста отворили недавно три бюра працї. Минулого тижня оголосило міське бюро, що має для 50 людий роботу. До тої заповідженої роботи зголосило ся зараз першого дня аж 5.000 безробітних!

В виду того нема що дивувати ся, коли знавці робітничих „гараздів" заповідають, що в Ню Йорку число безробітних досягне сеї зими 500.000 людий.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ШУКАЮТЬ ЗА РОБОТОЮ В НЮ ЙОРКУ.

Д. Курпик, член від. 66 У. Н. Союза, котрий мешкає в домі ч. 410 Е. 70 стр. в Ню Йорку, просить нас оголосити отсю новинку:

Хто хоче робити при снігу в місті Ню Йорку, мусить записати ся вже тепер в якійнебудь секції, призначеній до замітаня улиць. Такі секції находять ся: 59 ул. 1-ша аве; 64 ул. аве А.; 74 ул. аве А., 85 ул. 1-ша аве. Хто не запише ся до сеї роботи сейчас, то пізнійше її не дістане. До згортаня снїгу можуть записувати ся і такі люди, котрі від пору мають якенебудь занятє. Згортанє снїгу відбувати ся буде на дві шихти: від години 7 до 4 і від 4 до 1 в ночи. Платити будуть 30 центів за годину працї.

Богато наших людий є без роботи, тож нехай користають з сеї нагоди і як найскорше в дотичних бюрах зареструють ся.

ПОХОДЖЕНЄ РОБІТНИКІВ ПЕНСИЛЬВАНЇЙСЬКОЇ ЗЕЛЇЗНИЦЇ.

Більше ніж 19.000 робітників пенсильванїйської зелїзниці родили ся в тих краях, які тепер обхоплені війною — так говорять числа, видані щойно згаданою зелїзничою компанією. Поміж тими старокраєвими уроженцями є найбільше Італїйців. Робітників до обслуги сеї зелїзниці достарчають Злучені Держави і 38 заграничних країв.

З 137.525 робітників, занятих при пенсильванїйській зелїзниці на схід від Пітсбурга й Ірі, було дня 1. вересня с. р. 33.804 уроженців чужоземних, а 103.-721 уроженців Злучених Держав.

З чужоземних уроженців достарчили: Італія 13.195 людий, Ірляндія 5.494, Австрія 4.251, Німеччина 2.679, Росія 1.630, Анґлїя 1.407, Угорщина 1.338, Польща 1.106, Швеція 514, Шкоція 449, Болгарія 25, Голяндія 20, Еспанїя 12, Бельґія 11, Мексико 10, Сербія 7, Портуґалія 5, Східні Індії 5, Чілї 1; Канада 315, Греція 227, Туреччина 207, Норвеґія 170, Західні Індії 113, Швайцарія 99, Валїя 72, Данія 62, Румунія 60 Франція 54, Сирія 38, Австралія 14, Бразилїя 4, Індія 3, Арґентина 2, Панама 1, Гавайські острови 1.

Жертви
НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

Прислали дальше:

49. Бруклин, Н. Й. Анна Могильницька і Марія Павелко по $1.00. — Разом **$2.00**

50. Деслодж, Мо. Члени Братства Благовіщеня, відділ У. Н. Союза 50.: О. Лучанко, С. Зубрицький і Ф. Грушка по $1.00. — Разом **$3.00**

51. Бруклин, Н. Й. Агафія Бундзак **$5.00**

52. Рочестер, Н. Й. Братство сьв. Йосафата, від. 217. У. Н. Союза. На мітінґу, котрий відбув ся дня 15-ого падолиста с. р., ухвалив відділ дати з каси на Фонд визволеня України **$50.00**

Крім того зложили отсї члени відділу 217-ого від себе добровільні жертви: Никола Костів, Петро Щебельський, Антін Рословський, Михайло Дзіняк, Никола Воляк, Іван Крик син Н., Никола Лупинин, Іван Швець, Василь Панчишин, Семко Балюк, Яцко Дорофій і Михайло Гуняк по $1.00; Яцко Швець, Антін Романський, Йосиф Кікша, Никола Кисіль, Теодор Примак і Никола Антошків по 50 цнт. — Разом **$15.00**

Дальше зложили рочестерські Українці на весілю молодого п. Теодора Олексина на руки І. Пастущина: молодий Теодор Олексин, молода Анна Олексин, Никола Стрілець, Сильвестер Скробач, Григорій Матусяк і Данило Гой по $1.00; Никола Залецький, В. Білоус, Петро Климців і Настя Бойко по 50 цнт.; Гр. Гнатків, Михайло Віхар, Зофія Чапранська, п. Іван Пастущин, Яцко Кисіль, Йосиф Босий, Михайло Гаврилів та двох Італїйців: Антоні Зона і Джосеф Баґон по 25 цнт.; — Разом **$10.35**

Дня 22. падолиста на весілю у п. Івана Яніцького зложено на руки п. І. Пастущина **$2.75**

Загальна сума усіх дотеперішних жертв рочестерських Українців на Ф. В. У. виносить $78.10

53. Джерзи Сіти, Н. Дж. О. П. **$0.50**

54. Гобокен, Н. Дж. Посилаю жертву для бідних вдів і сиріт в старім краю. Відзиваю ся до Вас, дорогі Братя і Сестри, не базуйте за свою рідну вітчину. Не жалуйте жертви на Фонд визволеня України. Дорогі Братя і Сестри, Українцї і Українки, і ми не є богаті, але ми не терпимо ні голоду ні холоду, отже най ніхто з нас не буде камінного серця, але най помагає бідним вдовам та сиротам, котрі загибають з голоду і морозу під голим небом. Там наші Братя кров проливають, свого найдорожшого житя не жалують, своїми трупами рідненьку землю застелюють, щоб лишень здобути свободу і визволити раз український нарід зпід московського ярма, котре вже довгий час давить невинних людий. Отже, дорогі Братя і Сестри, най кождий з нас не жалує жертви, щоб занести поміч бідним вдовам і сиротам і нашим старенським батькам! Гаразд. **Е. С.** Від себе даю на Ф. В. У. **$2.00**

55. Індіянаполіс, Інд. У п. Дмитра Ворика на імениннах зложили на Ф. В. У. отсї добродії: Єфрем Олійник, Владик Маліновскі, Юрко Сорохман, Михаїл Флек, Николай Ярема, Васько Коршляк, Васько Сорока, Дм. Скіць, Іван Дидьо, Іван Вихованок, Дм. Деба, Василь Павліщак, Дм. Булій, Марія Булій і Дмитро Ворик по $1.00; Катерина Ворик, Іван Сорока і Дмитро Маланек по 50 цнт. — Разом **$16.50**

56. Карнеґі, Па. В товаристві ім. Тараса Шевченка, відділ 384, зложили: Славута Іван, Ластовецький Василь, Слободзянек Ілько, Паляк Василь і Мигаль Стефан по $1.00; Николай Заятчук 75 цнт.; Хомяцький Гриць, Мигаль Іван, Буртик Дмитро, Дячун Карпо, Слівінський Стефан, Мазурок Тимофтей, Кость Мийник, Левчук Стефан і Гаврилюк Олекса по 50 цнт.; Чемнин Михайло 40 цнт. Разом $10.90. Зібрано поза товариством: Гриць Остапчук і Анна Мазурок по 50 цнт.; Марія Дрозд і Гудима Іван по 25 цнт. Разом $1.50. Попередних $10.90 разом $12.40. Пересилка 10 цнт. Остає на Ф. В. У. **$12.30**

57. Вілксбері, Па. З Братства сьв. Василія Великого, відділ 278: Братство жертвувало зі своєї каси на поміч для наших Братів у старім краю **$10.00**

58. Койн, Па. На Фонд визволеня України зложили: Чухай Теодор і Микола Кобзістий по $1.00; Томко Трач і Ладнюк по 50 цнт. — Разом **$3.00**

Разом $132.40.

З перенесення $1.774.94, з днем 26. падолиста виносить

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $1.907.34.

* * *

ПРИ ВСЯКИХ НАГОДАХ: НА ВІЧАХ, НА ЗБОРАХ, НА МІТІНҐАХ, НА НАРАДАХ, ПРИ РОБОТІ, НА ЗАБАВАХ, НА ВЕСІЛЯХ, ХРЕСТИНАХ І Т. Д. ПАМЯТАЙМО ПРО ЖЕРТВИ ТЕПЕРІШНОЇ ВІЙНИ У НАШІМ РІДНІМ КРАЮ ТА ЗБИРАЙМО ЯК НАЙБІЛЬШЕ ЖЕРТВ НА ТУ СЬВЯТУ ЦІЛЬ НАРОДНУ!

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

З. К. Вашої дописи не містимо, бо про порушену Вами справу була вже згадка у однім з попередних чисел „Свободи". Всякі дописи, коли вони мають якусь вартість, містимо безплатно, а не за гроші, але дописи мусять бути написані виразно, *цїлими словами*, а не так як Ви написали: поодинокими буквами. Поіменний виказ жертводавців можемо помістити тільки тоді, як пришлете гроші на руки адміністрації „Свободи". Куди засилаєте зібрані жертви, там також засилайте поіменні виказ жертводавців.

А. Останчук. Можете бути зовсім спокійні і не крити ся перед урядом Злучених Держав з тим, що Ви прибули сюди з Канади. Американське правительство тільки тоді може переслїдувати якогось чоловіка, колиб він поповнив у Канаді якийсь кримінальний злочин, а відтак утік до Злучених Держав. Маєте також повне право вибирати сітізенські папери і старати ся о гомстеди. Найважнійша річ: говорити правду, а тоді не треба боятись ся нікого і нічого.

НОВИНКИ.

СПОВНІМ СВІЙ ОБОВЯЗОК!

Наш зазив до наших патріотів, щоби поміщували анґлїйські статї про нашу справу, не остав без успіху. Деякі наші люди постарали ся помістити в анґлїйських часописях статї, які були поміщені в „Свободі". До тепер донесено нам, що статя: Ді Менас оф ді ґрейт гвайт бер" була поміщена в торонтонськім тижневнику „**Кетолік Реджістер**" і ту саму статю поміщено в часописи: „**Ді Говтсдейл Сітізен**" в Говтсдейл, Па., дня 19. падолиста. Пітсбурська часопись „**Ді Пітсбурґ Лідер**" з дня 25. падолиста помістила знова статю „Ді ферґатен нейшен оф істерн Юроп" подаючи від себе на вступі прихильні замітки. Пожаданим було би, щоб Українцї в кождій місцевости купували сї часописи, які пишуть про нас і в той спосіб в части віддячили ся сим часописям за їх прихильність до нашої справи. При сїй нагоді просимо ще раз наших людий, щоб конечно постарали ся у всіх місцевостях о поміщенє видрукованих нами статий та, щоби нам прислали сї анґлїйські часописи або принайменьше вирізки, — а ми дамо сї вирізки інформаційному комітетови, який повинен мати в евіденції всьо, що про нас друковано. Коли хто з наших патріотів сам дає свою статю до друку по анґлїйськи, то дуже пожаданим буде нам се також знати.

—o—

Р. Н. СОЮЗ МАЄ ПРОЦЕС.

Філядельфійська часопись „Івнінґ Болетін" з дня 24. падолиста пише: „Під проводом судії Вілєра відбуваєть ся нині в муніципальнім суді переслуханє в справі пресового процесу (лайбел), внесеного Василем Матоличем проти Руського Народного Союза, який видає „Народну Волю", в котрій був поміщений пашквіль, написаний одним фармером. Сей фармер сказав, що купив замісць землї пісок. Земля та є близко Мілвіл, Н. Дж., а Матолич є заступником предсїдателя „Юропіен Колонізейшен Компани" і він продав сю землю".

—o—

ДОБРОДІЙНИЙ БАЗАР.

Заходом австрійсько-німецького комітету буде упорядкований добродійний Базар від дня 5 до 20 грудня в Ню Йорку, в касарни 71. реґіменту на розї Парк евні і 34 вулиці. Чистий дохід з Базару призначений на вдовиці і сироти по австрійських, угорських і німецьких жовнірах, що полягли та поляжуть в бою. Приготованє до Базару триває вже кілька місяців; ріжні німецькі, австрійські й угорські купецькі фірми, як також і приватні люди подавали подарунки, які будуть вильосовані. Між иншими редакція німецької часописи „Штаатсцайтунґ" дарувала автомобіль, який буде до виграня. Льоси коштують по 1 долярови. Тому, що дохід з Базару призначений на вдовиці й сироти австрійських жовнірів, між котрими буде з певностю також богато українських сиріт, пожаданим було би, щоби й Українцї з Ню Йорку й околиці взяли участь в Базарі. Його отворенє відбудеть ся 5. грудня б. р.

—o—

ПОМІЧ ДЛЯ БЕЛЬҐІЙЦЇВ.

Мабуть найбільше потерпіли в теперішний війні Бельґійцї. Вони покищо стратили свою державу, не числячи вже того, що їх край, міста й села цїлковито знищені. Богато з них утїкло до Анґлїї, Франції й Голяндії, де вони жиють з ласки людий таксамо, як галицькі Українцї порозбігали ся по цїлій Австро-Угорщині. В Америцї завязав ся комітет для збираня жертв для Бельґійцїв. Сей комітет зібрав до тепер кілька міліонів долярів, а кромі того зібрано богато жертв в натурі, як: в убранях, харчах і т. и. Зі Злучених Держав відїхав до Бельґії один корабель з подарунками від шкільних дїтий, а саме тепер виїхав другий корабель наладований подарунками з Канади. Вартість цїлого ладунку корабля виносить 380.000 долярів. Сї подарунки зібрано в двох третих частях в одній лише провінції, Новій Шкоції, а в одній третій в місті Монтреал. Се є справжня жертволюбивість і гуманність. А як збираємо ми для с в о ї х, не для чужих?!

Богач і бідний.

(Байка).

Жило раз двох братів: один богатий, другий бідний. А недалеко жив король, який знав обох братів.

Як бідному стало дуже зле, пійшов він до свого богатшого брата і просить, щоби позичив муки. Але той не позичив і ще висьміяв бідного брата.

І думає собі бідний:

— Маю ще одну курку, занесу до короля, може він що дасть менї.

Заніс.

Король казав курку спечи і каже чоловікови: — Сїдай з нами, та поділи нас нею.

А бідний був розумний чоловік, покрутив головою і ділить. Голову дав королеви і каже: Голова голові.

Шию дав королевій, бо вона так близко короля, як шия близко голови.

Двом хлопцям дав два крила, щоб вони так бігали, як та курка лїтала, а двом дівчатам дві ноги, щоби вони так танцювали, як курка бігала.

Решту взяв бідний собі.

Сподобало ся се королеви і він казав завезти бідному усього — муки, мяса, та ще чого.

Довідав ся богач про те і каже:

— Занесу я пять курок, то ще більше дістану.

Заніс. І йому казав король печені 5 курок поділити поміж 7 осіб так, щоби курий не краяти і щоби всім було однаково.

Думав, думав богач, та не видумав.

Тоді каже король:

— Закличу твого брата, він поділить.

Закликали.

І зачав бідний ділити так:

— Король, королева і курка, то троє.

— Два хлопцї і курка, то троє.

— Дві дївчині і курка, то троє.

— А дві курки і я, то знов троє.

Аж сплеснув король, що бідний так хитро поділив, дав йому гроший, корову, та ще всього богато, а богача казав ще вибити.

— Ти, каже, маєтку хочеш, а думати не хочеш, отже терпи.

ЗІ СПОМИНІВ КАТА.

Перший помічник Дайблера, що є катом у Франції, розповів співробітникови париського „Журналу" свої спомини. Є він вже від 17 літ помічником звісного ката і за той час брав участь у стільки страченях, що такі образи його зовсім не зворушають. Що найбільше робить ся йому недобре, але тоді склянка вина вистарчає, щоби він вернув до душевої рівноваги. Вже Дайблер є від нього більше зворушливий; він мусить перед і по кождім страченю зажити брому, бо инакше не може спати. Тайни помічника ката, які дотичать його званя, зовсім не примапчиві: засудженому вяжуть руки, котрі він передтим складає на плечах і то так кріпко, що тіло легко подаєть ся наперед, а шия дасть ся лїпше вложити під ґільотину. Ноги вяжуть жертві так, що може ставити лише короткі кроки, а через се не може надто викривляти ся. Лише немногі з тих, коло котрих „працював" сей помічник, йшли відважно під ґільотину. Більшість із них тратила притомність, заки їх положено під топір. Равахоль, звісний анархіст, мав, як нераз кажуть, відважно згинути. Се не є одначе правда. Правда лише в тім, що він много кричав, кляв та кидав ся, але се робив він радше зі страху, чим з відваги. Ноги відмовили йому послуху і помічники ката мусїли його до ґільотини нести. Відважний був лиш Веляк. Він дбав про те, щоби задержати честь свойого імени. Він не хотїв позволити надто сильно звязати свої ноги і подарував перед смертю помічникам ката свою циґаретницю, цинічно при тім жартуючи. Коли роздав ся шум топора, він закликав голосно: „Нехай живе анархія" і в той сам момент ґільотина відтяла йому голову.

ВИКАЗ

убитих, ранених, полонених і пропавших Українців у теперішній війні.

(Дальше).

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота
л. = лявдвер (піхота краєвої оборони)
у. = улани
д. = драгони
стр. = стрільці (єґри)
пи. = піонїри
с. = санітети
тр. = трен
ж. = жандармерія
ск. с. = скарбова сторож
з. оп. = загальне ополчене (ляндштурм)
а. = артилерія
к. а. = кріпосна артилерія
а. кр. о. = артилерія краєвої оборони
г. = гавбіци.

Подане при імени число означає полк (реґімент), дивізію або батальон.

Макарук Стефан. 30 стр.
Макушинський Йосиф. 30 п.
Малех Василь. 13 стр.
Малина Павло. 30 п.
Маліновський Юліян. 32 а.
Малко Николай. 30 п.
Малко Володимир. 30 п.
Манила Гринько. 30 п.
Марак Петро. 30 п.
Марцінків Антін. 30 п.
Марцинюк Іван. 30 п.
Мартиняк. 30 стр.
Мартинюк Матвій. 35 л.
Мартинюк Семен. 30 п.
Мартинюк Теодор. 30 п.
Марущак Василь. 30 п.
Маринич Яків. 30 п.
Матис Йосиф. 30 п.
Мазур Грицъ. 30 п.
Мазур Петро. 30 п.
Мела Василь. 30 п.
Мелянський Михайло. 32 а.
Меленишин Теодор. 30 п.
Мельнук Василь. 13 стр.
Мельник Теодор. 11 г.
Мельничук Іван. 30 п.
Мендик Андрій. 13 стр.
Микитка Андрій. 30 п.
Мних Николай. 30 п.
Мойчук Іван. 30 п.
Мороз Іван. 30 п.
Москалюк Денис. 30 стр.
Мотник Іван. 30 п.
Мутка Василь. 30 п.
Мицко Андрій. 30 п.
Мицько Йосиф. 30 п.
Микулець Николай. 30 п.
Миськів Никифор. 30 п.
Мищук Антін. 35 л.
Нагірний Михайло. 30 стр.
Нагірний Николай. 30 п.
Наконечний Андрій. 30 п.
Наливайка Ілько. 30 стр.
Назар Андрій. 30 п.
Недовіз Яків. 30 п.
Негрич Теодор. 30 стр.
Нерґіш Василь. 30 стр.
Невіломай Андрій. 30 п.
Нуравський Дмитро. 30 п.
Олійник Филимон. 30 п.
Олійник Тома. 35 л.
Олесюк Дмитро. 30 стр.
Оренчук Василь. 11 г.
Органіста Васил. 35 л.
Орлеськів Антін. 30 п.
Орищук Яків. 30 стр.
Орищин Казимир. 30 п.
Осадчук Гнат 30 стр.
Палиґа Данило. 30 п.
Панчишин Григорій. 35 л.
Паночко Василь. 30 п.
Папащук Николай. 30 стр.
Патлаковський Дмитро. 30 п.
Павлюк Панько. 30 стр.
Павличко Дмитро. 30 стр.
Павлишин Михайло. 11 г.
Пеяк Стефан. 78 п.
Пелехатий Роман. 30 п.
Пеляцак Дмитро. 30 п.
Пендрак Іван. 30 п.
Петрик Іван. 30 п.
Пец Семен. 30 п.
Петрущишин Михайло. 30 п.
Пилипчук Іван. 30 п.
Пікула Іван. 30 п.
Пирожик Стефан. 30 п.
Пнївчук Михайло. 30 стр.
Покотило Семен. 30 п.
Попович Стефан. 30 п.
Поправка Казимир. 11 г.
Пропів Стефан. 13 стр.
Прокінчук Мирон. 30 п.
Протас Дмитро. 30 стр.
Пристайко Іван. 30 п.
Пушкар Андрій. 30 п.
Пилипчук Теодор. 30 п.
Пилипчук Михайло. 30 п.
Пиріг Андрій. 30 п.
Ребець Александер. 30 п.
Регейла Іван. 32 а.
Ратак 30 п.
Романюк Іван. 30 п.
Романів Яків. 30 п.
Ресовський Василь. 30 п.
Рибчак Олесь. 30 п.
Рудницький Йосиф. 8 у.

Рибенчук Іван. 30 п.
Риловський Йосиф. 30 п.
Сапруба Михайло. 30 п.
Савіцький Йосиф. 13 стр.
Секидюк Іван. 30 п.
Семенчук Прокіп. 30 п.
Семенюк Пилип. 30 п.
Семенюк Никола. 30 стр.
Сеньчук Августин. 30 п.
Сенчишин Іван. 30 п.
Сенюта Николай. 30 п.
Середюк Петро. 11 г.
Сірий Андрій. 32 а.
Скочилас Юрій. 30 п.
Скоморовський Іван. 11 г.
Скоброн Константин. 30 п.
Сливчук Іван (Онуфра). 30 стр.
Смага Андрій. 30 п.
Собчук Яків. 30 п.
Соколенчук Пилип. 30 стр.
Соколовський Андрій. 30 п.
Соболовський Петро. 11 г.
Сорохан Юрко. 30 стр.
Соронович Евстахій. 11 г.
Стасюк Михайло. 30 п.
Стецик Пилип. 30 п.
Стельмах Кирило. 30 п.
Стельмах Павло. 30 п.
Степанчук Матвій. 35 л.
Степаняк Александер. 30 п.
Стерпак Николай. 30 п.
Стоцько Василь. 30 п.
Стосик Михайло. 30 п.
Сукач Петро. 30 п.
Сьєсь Теодор. 30 п.
Шаг Еміль. Йос. 30 п.
Шелемей Грицъ. 30 п.
Шеретило Петро. 30 п.
Шезудка Павло. 30 п.
Шульган Михайло. 30 п.
Шумигора Антін. 8 у.
Шушкевич Станислав. 30 п.
Шилькеварт Августин. 23 а.
Шиманський Микита. 30 п.
Шимко Іван. 30 п.
Талух (Татух) Антін. 30 п.
Таращук Іван. 30 п.
Татух Павло. 30 п.
Тхір Прокіп. 30 п.
Телюк Іван. 13 стр.
Телюк Станислав. 30 п.
Терещук Федь. 30 п.
Гертюк Николай. 30 п.
Ткач Михайло. 30 п.
Ткачук Іван. 30 п.
Ткачук Михайло. 30 п.
Ткачук Прокіп. 30 п.
Томаль Михайло. 30 п.
Томчук Прокіп. 30 стр.
Трач Федь. 30 п.
Трембач Тома. 11 г.
Гучин Олекса. 30 п.
Тупдук Дмитро. 37 п.
Турок Федь. 30 стр.
Турко Дмитро. 30 п.
Тихий Антін. 35 л.
Тирчин Дмитро. 13 стр.
Тимчук Онуфрій. 11 г.
Тимовь Томко. 30 п.
Урбанський Михайло. 30 п.
Василів Іван. 30 п.
Василина Андрій. 30 п.
Василина Йосиф. 30 п.
Василишин Теодор. 30 п.
Василишин Михайло. 13 стр.
Вавринюк Іван. 30 п.
Вентюк Дмитро. 30 п.
Власюк Тимко. 11 г.
Войткін Іван. 30 п.
Войтович Роман. 30 п.
Волощук Вінцентій. 30 стр.
Ворона Андрій. 30 п.
Вовк Василь. 30 п.
Возняк Іван. 30 п.
Вознякевич Мартин. 30 п.
Виклюк Николай. 30 стр.
Вишовський Іван. 13 стр.
Занько Іван. 30 п.
Засадний Нестор. 30 п.
Зелїско Рудольф. 8 у.
Зелїнський Петро. 13 стр.
Зураковський Петро. 8 у.
Журовський Іван. 30 п.
Жвір Михайло. 30 п.

БРАНЦІ:

Іськів Григорій. 30 п.

Касала. 30 п.
Кисевський Василь. 30 п.
Лазуркевич Дмитро. 30 п.
Сікора Дмитро. 30 п.
Стельмах Константин 30 п.
Васильkевич Михайло. 30 п.
Вінтонів Іван. 30 п.

ЛИСТА УТРАТ Ч. 20
видана 5. жовтня 1914.

Увага: Українські назвиска, виказані в сїй лісті, належать майже виключно до 22-го полку загального ополченя (ляндштурм). Іза того по кождім імени, де нема поданого числа, треба догадувати ся по кінци: з. о. 22 п. Коли якийсь воях належав до иншого, а не до 22-го полку заг. ополченя, то ми се тоді осібно зазначуємо.

УБИТІ:

Бабенюк Іван
Балапчук Дмитро
Барабаш Михайло
Безан Віктор
Болнар Іван
Боднар Василь
Босенко Іван
Цїфурка Онуфрій
Чорний Віктор
Чорномудяк Константин
Демчук Михайло
Дриш Дмитро
Дручук Дмитро
Фурдяк Николай
Футулейчук Василь
Ґазлик-Бурля Гаврило
Гайна Василь
Ґербер Мартин. 41 п.
Ґербер Адам
Грамович Дмитро
Ґуґа Іван
Гаєк Йосиф
Гренчук Петро
Громада Стефан. 32 стр.
Гуменюк Григорій
Ілїка Семен
Єремія Лазар
Єремійчук Николай
Кашамірник Дмитро
Кірпак Лазар
Клевчук Дмитро
Коломейчук Флоріян
Комарницький Василь
Козак Атанас
Кучерка Дмитро
Кучурезн Іван
Кушнірук Василь
Ластівка Василь
Лаврик Дмитро
Лупашко Дмитро
Луць Василь
Манковський Семен
Марчук Іван
Мінтенко Михайло
Митрак Дмитро
Митрик Александер
Митрик Юрко
Мойсюк Іван
Моцко Олекса. 41 п.
Пасюк Василь
Петрюк Ілія
Петрюк Николай
Піньовський Ілія
Плямада Юрко. 41 п.
Плямала Василь
Плешка Василь
Попович Матей
Переснюк Максим
Сандулович Ілія
Сефран Павло
Сербуль Михайло
Сврина Тит. 41 п.
Скробанець Григорій
Сокалюк Петро
Стреланюк Николай
Шопка Іван
Тащук Максим
Топала Александер
Трачук Нестор
Труфин Теодор
Василенчук Пантелеймон
Венґжин Юрко. 55 п.
Вітрюк Михайло
Залянковський Николай
Зираля Николай
Журавець Григорій

РАНЕНІ:

Андрухович Василь
Андрущишин Н. (цивільний візник)
Балапчук Дмитро
Баран Дмитро. 41 п.
Баран Петро. 16 л.
Барна Стефан. 25 п.
Базюк Михайло
Боянський Юрко
Борбас Стефан. 25 п.
Бордеян Іван
Боршан Зиновій
Брага Петро
Букатка Юрій
Бульбук Маковей. 41 п.
Бурля Юрко
Черевайко Григорій
Черпецький Іван
Чоботар Николай. 41 п.
Чорний Николай
Чума Йосиф. 25 п.
Данилюк Николай

Дерда Павло
Дерда Николай
Думанович Олекса
Дутчак Теодор
Дрошак Володимир
Дроздик Тома
Дроздик Тома
Федоряк Ілія
Фрундза Петро
Гренко Петро
Григоращук Лукіян
Гуґа Іван
Галушинський Йосиф
Грегорів Василь
Івах Іван
Івонуца Николай
Якубів Дмитро 16 л.
Яворський Кароль
Кабесєвич Дмитро
Казачук Василь
Кирилюк Василь
Киселїчук Николай
Кітар Данило
Коменлат Василь
Константинович Василь
Концук Петро
Кордубан Володимир
Корнаняк Михайло. 1 л. у.
Корнак Іван. 16 л.
Коваль Іван
Коваль Іван
Козма Николай
Кучак Лаврентій
Кучера Василь
Кунчак Іван. 16 л.
Ластівка Николай
Луптович Яків
Лютанюк Юрко
Макаренко Василь
Мамчук Йосиф
Митрик Андроніk
Моравський Теофіль
Мотак Юрко
Мудрий Фердинанд
Нарочко Дмитро. 41 п.
Николаєвич Юрко
Остушко Теофіль. 16 л.
Падура Юрій
Павловський Василь
Перчик Семен
Перепічка Григорій. 8 пи.
Піряк Теодор
Плямада Юрій. 41 п.
Полашевський Николай
Поклітар Сильвестер
Пазога Николай
Позога Василь
Робуляк Іван
Романюк Леонтій
Руснак Петро
Саінчук Петро
Савчук Іван
Савчук Николай
Савка Нестор
Сава Ілія
Сава Константин
Серемяк Петро
Сомяк Людвик
Срібняк Теодор
Стробель Юрій
Швець Йосиф. 25 п.
Шоролок Яків
Шподнак Мартин. 25 п.
Паріца Лазар
Тодоренчук Тодор (Константина)
Тодоряк Константин
Тодорюк Дмитро
Тома Дмитро
Вентзяк Іван
Виросуб Ілія
Заремба Іван
Зубик Теодор
Зулковський Николай
Зуркан Стефан
Зуркан Стефан
Зварич Василь

ЛИСТА УТРАТ Ч. 21
видана 8. жовтня 1914.

УБИТІ:

Антонюк Тимко. 80 п.
Бабрак Йосиф. 29 стр.
Балучинський Григорій. 80 п.
Базів Павло. 14 стр.
Біскуп Андрій. 29 стр.
Бриштан Іван. 14 стр.
Данків Гнат. 80 п.
Галишин Теодор. 14 стр.
Ковальський Петро. 14 стр.
Ковалків Кароль. 80 п.
Кутний Стефан. 80 п.
Лебединський Гнат. 80 п.
Михалюк Михайло. 80 п.
Музичка Василь. 31 л.
Наконечний Марко. 80 п.
Новак Йосиф. 14 стр.
Олешко Михайло. 14 стр.
Паранчак Никола. 14 стр.
Щербатий Йосиф. 80 п.
Швайка Василь. 80 п.
Волинець Михайло. 80 п.
Воробець Іван. 14 стр.

РАНЕНІ:

Максимович Волод. (кадет). 14 стр.
Антонів Йосиф. 18 стр.
Бабяк Павло. 29 стр.
Бакун Стефан. 80 п.
Баляс Дмитро. 80 п.

(Дальше буде).

ПОЗІР РОДИМЦІ З БАЛТІМОР І ОКОЛИЦІ!
В НЕДІЛЮ 6-го ГРУДНЯ
відбудеть ся
ВІЧЕ
на гали Ст. Станіслав при вулиці Ен Савт. Предметом віча буде, як помочи у борбі, як помочи вдовам і сиротам по наших славних героях та справи нашої вітчини.

ПОЧАТОК О ГОД. 1-шій ЗПОЛУДНЯ.

Просить ся на віче всіх, у кого бє щиро-руське серце!

82 ЗА КОМІТЕТ:
К. Курилло, голова; І. Варга, секретар; І. Ладна, касієр.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. „Зап. Сїч", від. 388. буде мати 6. грудня річний мітінґ, на котрім буде приймати ся нових членів без вступного. Кождий член має прибути на сей мітінґ, бо буде вибирати ся новий уряд. Кождий довгуючий член має вирівнати свій довг. Неявившийся член заплатить кару 50 ц. а урядник $1.00. Мітінґ відбудеть ся в домі П. Дмитрикового під числом 2611 Савт Честер, Па. — І. Бандровський.

БРУКЛИН, Н. Й. Бр. Пресв. Тройці, від. 203, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в суботу 5. грудня с. р. в гали звичайній, точно о годині 8-мій вечер. Кождий має явитись безуслівно на сей мітінґ, бо відбудеть ся вибір нового уряду на слідуючий рік. Просить ся також членів вирівнати свої довги до Братства, бо опісля стратять усяке право в Братстві, а також будуть суспендовані. Неприбувші члени підпадають карі в квоті 50 ц., а урядник $1.00. — М. Шипот, предс., П. Маліцкий секр.

ВІНДБЕР, ПА. Бр. св. Дитмирія, від. 143, повідомляє всіх своїх членів, що 6. грудня б. р. відбуде ся річний мітінґ, на котрім кождий член має бути присутний, бо будуть рішати ся дуже важні справи, як звіт контр. комісії з цілого року, касове справозданє і инше. Буде також вибір нових урядників. Кождий член має вирівнати свої довги. Неприсутні члени будуть карані по 50 цнт., а урядники по $1.00. Члени, які не вирівнають свого довгу, будуть виключені з Братства і з У. Н. Союза. — В. Титанич, предс.; В. Горошок, секр.; Й. Петранич, кас.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Бр. св. Василія, від. 168, повідомляє всіх своїх членів, що попередний річний мітінґ, який відбув ся 8. падолиста, є неважний і тому відбудеть ся новий мітінґ дня 6. грудня с. р., о 3-тій годині пополудни. Остерігаєть ся всіх членів, що річний мітінґ мусить відбути ся точно після приписів статута (§§ 287 і 288). — Уряд 168-го відділу У. Н. Союза.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Хтоби знав де перебуває мій муж **МИХАЇЛ КОВБЕЛЬ** з місточка Хоростків, повіт Гусятин, Галичина. Два роки як відїхав від мене до Ню Йорку. Мужу, може сам зголосиш ся, коли жиєш. $5.00 нагороди дам тому, хто подасть його адресу. Прошу голосити ся до: Бронїслава Ковбель, 45 Lincoln St., Woonsocket, R. I. 79-84

УКРАЇНЕЦЬ, з внешним образованем, оженить ся з панною або молодою вдовою. Відповідний посаг потрібний до отвореня рентовного бізнесу. Справу трактує поважно, а за тайну ручить словом чести. В потребі може перенестись і в иншу місцевість, хотьби і найдальше. Зголошеня з фотографією слати на адресу: „Свобода" (для А. К. М.). 81-83

Отсим заявляю, що поміщене в ч. 81. „Свободи" оголошене Теклї Баковської не походить від неї і є зовсім неправдиве. Воно походить від якоїсь злобної особи, яка надіслала і оплатила се оголошене, хотячи в сей спосіб зробити кривду відписаному. — Петро Задорецький, 267 E. 10th St., New York, N. Y. 82

РОДИМЦІ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗА!